

Sygn. akt XI Ka 82/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Kaczor (spr.)

Sędziowie: SO Elżbieta Daniluk

SO Włodzimierz Śpiewła

Protokolant: st. protokolant Dominika Karasek-Raczyńska

przy udziale Prokuratora Małgorzaty Kwaśnickiej

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2014 roku

sprawy M. L. (1)

oskarżonego z art. 156 § 1 pkt 2 KK

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim

z dnia 24 września 2013r. II K 1605/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę M. L. (1) przekazuje Sądowi Rejonowemu w Radzynie Podlaskim do ponownego rozpoznania.

XI Ka 82/14 U Z A S A D N I E N I E

M. L. (1) oskarżony został o to, że w dniu 14 sierpnia 2011r. w M. woj. (...), przy ul. (...), przed lokalem P., poprzez uderzenie pięścią w twarz P. K. spowodował jego upadek na betonowe podłoże, przez co doprowadził u pokrzywdzonego do powstania obrażeń ciała w postaci lewostronnego krwiaka okularowego, obrzęku policzka lewego, krwiaka podczepcowego okolicy ciemieniowej lewej, złamania kości potylicznej lewej przechodzącej na stok, krwiaka tylnego dołu czaszki po stronie lewej grubości 13 mm, rozległego krwiaka przymózgowego nad całą półkulą, drobnych krwiaków śródmózgowych w okolicy skroniowej i czołowej prawej oraz znacznego obrzęku mózgu z kompresją komory bocznej prawej stanowiących ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu

tj. o czyn z art.156 § 1 pkt 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 24 września 2013r. Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu i za to na mocy art.156 § 1 pkt 2 k.k. skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności; na podstawie art.69 § 1 i 2 k.k. i art.70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie tak orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 4 lat; na podstawie art.71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego grzywnę w wysokości 150 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 zł; na podstawie art.46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego na rzecz P. K. nawiązkę w kwocie 20 000 zł; zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 600 zł opłaty, na rzecz oskarżyciela posiłkowego poniesione przez niego wydatki i obciążył go wydatkami w kwocie 1196, 16 zł.

Od wyroku tego apelacje wniosły obrońca oskarżonego oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego. Obrońca zaskarżając rozstrzygnięcie w całości zarzuciła:

1. mającą wpływ na jego treść obrazę przepisów postępowania tj. art.7 i 410 k.p.k. poprzez:

a) dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w postaci opinii biegłych, w szczególności opinii biegłego K. W., zarówno udzielonej na piśmie, jak i ustnie na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2013r., polegającą na wyciągnięciu z niej wniosków, które w żaden sposób nie wynikały z jej treści, a w konsekwencji nieprawidłowe katagoryczne stwierdzenie, iż zdaniem biegłych obrażenia pokrzywdzonego P. K. powstały na skutek uderzenia go pięścią w twarz przez M. L. (1) i bezwładnego po tym upadku i uderzenia głową o kostkę brukową, podczas gdy biegły stwierdził jedynie taką możliwość, a przy tym w opinii pisemnej całkowicie pominął jedną z hipotez na okoliczność powstania urazów, jak również poprzez pominięcie w rozważaniach sądu treści ustnej opinii biegłego K. W., a jedynie przywołanie jej w globalnym przedstawieniu dowodów;

b) brak ustalenia i zamieszczenia w opisie czynu zamiaru oskarżonego, podczas gdy przestępstwo z art.156 § 1 k.k. może być popełnione wyłącznie umyślnie, a sprawca musi obejmować tym zamiarem nie tylko jakiegokolwiek naruszenie czynności ciała, ale skutek opisany w w/w przepisie;

c) niewłaściwą ocenę okoliczności obciążających (w szczególności motywacji oskarżonego) i łagodzących, jak również pominięcie szeregu okoliczności łagodzących w postaci przyczynienia się pokrzywdzonego, zachowania oskarżonego po zdarzeniu i sposobu działania, pomimo dokonania ustaleń w tym zakresie;

2. mający wpływ na treść wyroku błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż oskarżony „pozostawił leżącego P. K. w kałuży krwi”, pomimo istnienia na tę okoliczność wyłącznie dowodów przeciwnych w postaci wyjaśnień oskarżonego oraz zeznań świadków K. H., M. O., M. L. (2) i M. M., z których wynika wprost, że w chwili ich odejścia z miejsca zdarzenia przy pokrzywdzonym nie było żadnej krwi.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynu na art.217 § 1 k.k. oraz odpowiednią zmianę opisu czynu i umorzenie postępowania na podstawie art.17 § 1 pkt 9 k.p.k. z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego zaskarżając wyrok na niekorzyść oskarżonego w zakresie rozstrzygnięcia o środka karnym zarzuciła rażąco niewspółmierność orzeczonego wobec M. L. (1) środka karnego w postaci nawiązki w kwocie 20 000 zł w sytuacji gdy w wyniku zachowania oskarżonego mającego miejsce w dniu 14 sierpnia 2011r. w M. przy ul. (...) przed lokalem P. polegającego na uderzeniu pięścią w twarz P. K. spowodował jego upadek na betonowe podłoże przez co doprowadził u pokrzywdzonego do powstania obrażeń ciała w postaci krwiaka okularowego, obrzęku policzka lewego, krwiaka podczepcowego okolicy ciemieniowej lewej, złamania kości potylicznej lewej przechodzącej na stok, krwiaka tylnego dołu czaszki po stronie lewej grubości 13 mm, rozległego krwiaka przymózgowego nad całą półkulą, drobnych krwiaków śródmózgowych w okolicy skroniowej i czołowej prawej oraz znacznego obrzęku mózgu z kompresją komory bocznej prawej stanowiący ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, a w konsekwencji pozbawił oskarżyciela posiłkowego możliwości wykonywania dotychczasowego zawodu kierowcy zawodowego, albowiem doszło u pokrzywdzonego do trwałego uszkodzenia lewego oka.

Podnosząc powyższy zarzut skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od oskarżonego na rzecz oskarżyciela posiłkowego nawiązki w wysokości 80 000 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Na uwzględnienie zasługuje drugie z alternatywnych żądań zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego. W konsekwencji bezprzedmiotowe na obecnym etapie postępowania jest odnoszenie się do argumentacji zawartej w środku odwoławczym pochodzącym od pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego.

Oczywiście zasadny jest zarzut obrazy art.410 k.p.k. Okolicznością w sprawie kluczową i wymagającą wyjaśnienia jest to czy stwierdzone u pokrzywdzonego obrażenia, skutkujące chorobą realnie zagrażającą życiu, powstały w wyniku jego upadku i uderzeniu głową o betonowe podłoże, co nastąpiło po zadaniu uderzenia przez oskarżonego, czy też do ich powstania mogło dojść w innych okolicznościach, w szczególności w trakcie zarejestrowanego na monitoringu zajścia przed lokalem O.. Już tylko waga tej okoliczności czyniła celowym bezpośrednio zapoznanie się przez Sąd Rejonowy z zapisem zarejestrowanym na zabezpieczonym nośniku informacji, co winno nastąpić poprzez jego odtworzenie na rozprawie. Sąd I instancji nie tylko wymogowi temu nie sprostał, przestając na oparciu się na protokole oględzin nagrania, zgodnie z treścią którego P. K. w pierwszej fazie zdarzenia przewrócił się na chodnik zaś w kolejnej pod ciężarem T. S. upadł na plecy, lecz przedmiotowego protokołu nie ujawnił. Jak wynika bowiem z protokołu rozprawy ujawniona została jedynie karta 119 akt sprawy II K 382/12, stanowiąca część wstępną wyżej wskazanego protokołu oględzin (k.173v). Tymczasem zapis na jaki powołał się Sąd Rejonowy znajduje się na karcie 121 załączonych akt.

Rację ma również obrońca wskazując na szczątkowość ustaleń poczynionych przez Sąd Rejonowy w zakresie strony podmiotowej czynu oskarżonego, w tym również motywów jego zachowania. Kwestii tej Sąd I instancji poświęcił w pisemnych motywach rozstrzygnięcia jedno zdanie, zgodnie z którym M. L. (1) „obejmował swoją świadomością przynajmniej możliwość, że swoim zachowaniem spowoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonego i na osiągnięcie takiego skutku co najmniej się godził” (str.6 uzasadnienia). Rzecz jednak w tym, iż stanowisko to w żaden sposób nie zostało uzasadnione, co nie pozwala na skontrolowanie prawidłowości rozumowania jakie doprowadziło do takiej konstatacji.

Oskarżony w składanych wyjaśnieniach podnosił istotne dysproporcje w swojej budowie fizycznej i pokrzywdzonego, podkreślał, że nie obejmował zamiarem spowodowania skutków przypisywanych jego zachowaniu (k.61v i 67 akt II K 328/12), zaś samo zachowanie definiował jako powodowaną obawą o własne bezpieczeństwo obronę przed agresywnym zachowaniem P. K. (k.108). Świadek M. L. (2) zeznał z kolei, iż pokrzywdzony zachowywał się jakby chciał oskarżonego nastraszyć lub zaraz uderzyć (k.35 akt II K 328/12). Sąd Rejonowy do dowodów tych nie odniósł się jednak w żaden sposób, przestając na kategoriycznym i również w żaden sposób nie uzasadnionym stwierdzeniu, iż oskarżony działał z chęci zemsty.

Słusznie podnosi wreszcie obrońca, iż zgodnie z wyjaśnieniami oskarżonego i zeznaniami bezpośrednich obserwatorów uderzenia pokrzywdzonego przez M. L. (1) pierwszy z wyżej wymienionych zaczął chrapać niemal natychmiast, bądź też bardzo szybko po upadku. Z kolei zgodnie z opinią biegłego, w całości zaaprobowaną przez Sąd Rejonowy, „charczenie” powodowane utrudnieniem oddychania, wynikające z narosłej ciasnoty śródczaszkowej, wystąpić może w przedziale czasowym zawierającym się od kilkunastu minut do kilkudziesięciu godzin od nastąpienia urazu, objaw taki nie wystąpi zaś od razu (k.158v). W tej sytuacji za co najmniej przedwczesne i nie poprzedzone analizą wszystkich okoliczności sprawy musi zostać uznane ustalenie poczynione przez Sąd I instancji, zgodnie z którym zaobserwowane przez oskarżonego oraz świadków chrapanie pokrzywdzonego było spowodowane utrudnieniem oddychania z powodu depresji ośrodka oddechowego powodowanej ciasnotą śródczaszkową, która z kolei była następstwem obrażeń doznanych w wyniku upadku spowodowanego przez M. L. (1).

Charakter wyżej określonych nieprawidłowości czyni koniecznym uchylenie zaskarżonego wyroku. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy przeprowadzi postępowanie dowodowe w całości uwzględniając wyżej poczynione uwagi, a w szczególności:

- dokona w obecności biegłego z zakresu medycyny sądowej odtworzenia zapisu monitoringu zainstalowanego przed lokalem O. (k.100-103 akt II K 328/12), celem nie budzącego wątpliwości ustalenia sposobu w jaki dwukrotnie przed tym lokalem miał upaść pokrzywdzony oraz ewentualnego wpływu tych upadków na możliwość powstania stwierdzonych obrażeń głowy;

- dokona wnikliwej oceny sytuacji motywacyjnej w jakiej znalazł się oskarżony, w tym prawdopodobieństwa zaatakowania go przez pokrzywdzonego, co winno nastąpić po przeprowadzeniu prawidłowej analizy dowodów dotyczących sposobu zachowania P. K.;

- w razie takiej konieczności przeprowadzi inne dowody, a ostatecznie zajęte stanowisko uzasadni w sposób zgodny z wymogami art.424 k.p.k.

Podkreślenia wymaga, że niniejsze rozstrzygnięcie nie przesądza treści wyroku jaki zapadnie po ponownym rozpoznaniu sprawy, a tym samym nie determinuje kształtu ustaleń faktycznych jakie zostaną poczynione przez Sąd Rejonowy. Rzecz jednak w tym by ustalenia te zostały poprzedzone zgromadzeniem kompletnego i prawidłowo ujawnionego materiału dowodowego, a w dalszej kolejności jego należytą i całościową oceną, które to wymogi w toku dotychczasowego postępowania w I instancji nie zostały spełnione.

Z tych względów Sąd Okręgowy na podstawie art.437 § 2 k.p.k. orzekł jak w wyroku.